

NOVO KUBANSKO MINISTRSTVO ZAPRISEŽENO

ODSTAVLJENI ČASTNIKI SO SE UTABORILI V HOTELU IN SE NE ZMENIJO ZA PREDSEDNIKOV UKAZ

Predsednik Ramon Grau San Martin je izjavil, da je Kuba slednjič svobodna in da ima stanovito vlado. — Studentje v Panami in Mehiki protestirajo proti intervenciji. — Novi kabinet je bil zaprisežen mesec dni po strmoglavljenju predsednika Machada.

HAVANA, Kuba, 12. septembra. — Politično vodstvo republike Kube je prevzelo danes ministrstvo, ki sestoji izključno le iz mož, ki so strmoglavili in izgnali bivšega predsednika Machada.

Tristo odstavljenih armadnih in mornariških častnikov se je zabarikadiralo v hotelu "National" ter še vedno vztrajno zahtevajo, naj se vrne v predsedniški urad de Cespedes.

Predsednik San Martin jim je poslal ultimatum, naj se vrnejo na svoja mesta. Častniki na ultimatum sploh niso odgovorili in so se norčevali iz njega. Baš po enem mesecu, ko je bil Machado strmoglavljen in je pobegnil iz dežele, je predsednik zaprisegel svoj kabinet, ne meneč se za temne oblake, ki se zbirajo na obzorju.

— Srečen sem, da moram reči, — je dejal, — da je Kuba zopet svobodna. Srečen sem, da je dobila Kuba stanovito vlado.

Brezštevlna ljudska množica je njegovim besedam navdušeno pritrjevala.

V novem kabinetu zavzema mesto državnega tajnika Manuel Marquez Sterling, mesto vojne in mornariškega ministra pa polkovnik Aguado.

Navzlic temu, da se nova vlada zaveda svoje moči, vzbuja stališče, ki so ga zavzeli odstavljeni armadni in mornariški častniki, resne skrbi. Že več dni so zabarikadirani v hotelu ter niso dovzetni za nobeno svarilo in za nobeno dobro besedo. Prav nič jih ne moti, da so vsi hotelski uslužbenci odpovedali službo. Častniki si sami kuhajo, pospravljajo in vrše vsa druga dela. Splošno se domneva, da se bodo podali, ko jim bo zmanjkalo hrane. Sprva so jim sorodniki prinašali jedila, česar pa sedaj ne morejo več, ker je hotel obdan z močnim vojaškim kordonom. Vojski ne puste nikogar notri in nikogar ven.

Častniki so dobro oboroženi. Izjavljajo, da se bodo tedaj vrnili na svoja mesta, ko bo de Cespedes predsednik. Poveljem bivšega seržanta in sedanjega polkovnika Batista se pod nobenim pogojem ne bodo vklonili.

Ameriški poslanik Sumner Welles, ki je istotako stanoval v hotelu "Nacional", se je pred dvema dnevoma preselil.

WASHINGTON, D. C., 12. septembra. — Državni tajnik Hull je diktiral opolnoči izjavo, da Združene države ne bodo nastopile proti nobeni kubanski politični stranki, ampak so sklenile obdržati najstrožjo nevtralnost. Čemu se je v tako pozni uri odločil za tako izjavo, ni hotel povedati.

Položaj v hotelu Nacional povzroča vsem velike skrbi. Člani vojaškega sveta so izjavili, da bo vpriporjen na hotel vojaški napad, če se častniki v teku 36 ur ne vrnejo na svoja mesta.

Ker stanuje v hotelu več Amerikancev s svojimi družinami, bi lahko to dovedlo do resnih mednarodnih zapletljajev.

Hotel ima tisoč sob ter se nahaja na malem gričku. Ameriške bojne ladje, ki so zasidrane pred Maleconom, imajo proti hotelu namerjene svoje topove.

MEXICO CITY, 12. septembra. — Špansko-ameriška dijaška konfederacija je danes v Washingtonu oficijelno protestirala proti "morebitnemu prekršenju kubanske suverenitete".

Maryland, Colorado in Minnesota proti suši

SPALNA BOLEZEN NOČE ODNEHATI

V enem dnevu je umrlo 15 oseb. — Bolezen preizkušajo na opicah. — Ozdravilo jih je samo 110.

St. Louis, Mo., 12. septembra. V ponedeljek je za spalnno bolezen v St. Louisu umrlo 15 oseb. Izmed 735 bolnikov, ki so bili poslani v bolnišnico, jih je do sedaj umrlo 122.

Nenavadna in zdravnikom nepoznana bolezen se neprestano širi. Zdravniki z največjim naporom iščejo sredstvo, s katerim bi bilo mogoče bolezen ustaviti ali ozdraviti.

Zdravniki so posebno razburjeni zaradi velike umrljivosti, kajti od vsakih petih bolnikov po en bolnikov umre. Do sedaj je bilo iz bolnišnice odpuščenih samo 110 oseb, ki so ozdravile.

Edino upanje imajo zdravniki v poizkuse, katere delajo na šestih opicah, katerim so vcepili kali bolezni.

Dr. Josephine Neal iz New Yorka, ki je zelo poznana veščakinja v spalnno bolezni, je prišla v St. Louis, da proučava bolezen.

Kot pravi dr. Neal, spalna bolezen ni pravo ime za to bolezen, kajti vsak bolnik, ki se ga loti ta bolezen, ne zapade zaspanosti.

VOLK POJEDEL OVCE IN PSA

Eugene, Ore., 12. septembra. — En sam volk je v Williamette National Forest raztrgal in pojedl 35 ovac in nazadnje še ovčarskega psa, ki je stražil čredo.

NEMŠKI IZVOZ PADA

Berlin, Nemčija, 11. septembra. Navzlic temu, da se nemška vlada z vsemi silami skuša rešiti naraščajoče gospodarske krize, vendar proti v proračunu velik primanjkljaj in velika brezposelnost, ker izvoz nemškega blaga stalno pada.

Po najnovejših podatkih je zadnja dva meseca padel izvoz za 18 odstotkov in primeri z izvozom v istem času lanskega leta.

Vlada sicer zatrjuje, da se je število brezposelnih zmanjšalo za 1,000,000, toda pri tem je treba vzeti v poštev, da jih je 150,000 pri raznih delih zaposlila vlada, 50,000 ljudi se nahaja v koncentracijskih taborih, 100,000 pa jih je bilo sprejetih v nazijsko vojaško organizacijo.

GRŠKI MINISTER V TURČIJI

Istanbul, Turčija, 12. septembra. — Grškega ministrskega predsednika Panayoti Tsaldarisa je pozdravil slavolet z grškim pozdravnim napisom, ko je prišel v Istanbul, da podpisuje prijateljsko pogodbo s Turčijo.

Pogodba, ki vključuje tudi vojaške določbe za obrambo meje, bo podpisana v Ankari (Angori), kamor je Tsaldaris odpotoval iz Istanbula.

Čudno naključje je naneslo, da Smirna ravno sedaj obhaja desetletnico, ko so bili Grki poginani iz mesta.

KONKORDAT ŠČITI ŽIDE

Pokristjanjeni židje morajo imeti enake pravice z ostalimi Nemci. — Tudi nekristjani so upravičeni do človeškega postopanja.

Berlin, Nemčija, 12. septembra. Vladni krogi so z velikim zadovoljstvom pozdravili potrditev prvega konkordata med Vatikanom in Nemčijo. Do sedaj so posamezne nemške zvezne države same sklepale konkordate z Vatikanom, cela nemška država pa do sedaj še ni imela take pogodbe.

Predno je papež odobril konkordat, je zastopnika nemške vlade opozoril na več točk, ki pojasnjujejo pomen konkordata. Posebno je opozarjal na zaščito katoliških organizacij in na svobodo katoliškega časopisja, ki razpravlja o verskih zadevah. (Nemška vlada je bila takoj pripravljena pogajati se tudi za te točke konkordata.)

Po nemških politikih, Avstrija tega konkordata ne pozdravlja s posebnim veseljem, kajti pričakovala je, da se bo potrditev konkordata zavlekla in da je papež ne bo prej potrdil, dokler Hitler ne bo jamčil za neodvisnost Avstrije.

Vatikan, 12. septembra. — Nazijska vlada se je zavezala, da bo dala katoliškim židom popolne državljanske pravice ter je s tem izpolnila vse papeževe zahteve, ki so bile pridlane prvotno sestavljenemu konkordatu.

Posebno je papež zahteval, da morajo pokristjanjeni židje navzlic temu, da Hitlerjeva vlada preganja žide, imeti popolne državljanske pravice. Papež odločno protestira proti temu, da bi bili preganjani zaradi svojega pokolenja.

Papež je posebno poudarjal, da so krščeni židje kristjani in da je vsak pregrešek proti krščenskim židom pregrešek proti sv. zakramentu.

Za nekrščene žide pa je papež zahteval, da se z njimi postopa s krščansko ljubeznijo.

ZRAČNA NESREČA V LJUBLJANI

Ljubljana, Jugoslavija, 12. septembra. — Ko je potniški aeroplan treščil na vrt umobolnice, je bilo ubitih 8 oseb.

TRGOVINA MED FRANCIJO IN RUSIJO

Pariz, Francija, 11. septembra. Francosko-sovjetska pogajanja so do sedaj vzela mnogo več časa, kot so pričakovali, toda dobro napredujejo.

Kot pravi sovjetski poslanik Rosenberg, bo izvoz francoskega blaga v Rusijo finančni uvoz petroleja iz Rusije.

Medtem se utrjuje prijateljski odnos med obema državama. K temu zelo pomaga Herriotov obisk v Rusiji in Herriot se bo najbrže vrnil z novimi ugodnimi predlogi in pogoji.

V nekaj dneh bo tudi zrakoplovni minister Pierre Cot z aeroplanom odpotoval v Moskvo, kar je tudi znak prijateljskega zblizanja med Rusijo in Francijo, odkar je Hitler prevzel nemško vladno.

SMRTNE OBSODBE NA JAPONSKEM

Državni pravdnik zahteva smrtno kazen za morilce ministrskega predsednika. — Za druge zahteva zaporno kazen.

Tokio, Japonska, 12. septembra. Državni pravdnik Yamamoto je pred vojaškim sodiščem v Yokosuki zahteval smrtno kazen za tri izmed desetih mladih Japoncev, ki so bili krivi umora ministrskega predsednika Tsuyoshi Inukai 15. maja lanskega leta. Za tri druge je zahteval dosmrtno ječo, za šest pa triletno zaporno kazen.

Smrtno kazen je zahteval za podporačnika Taku Mikami, ki je prvi ustrelil v stanovanje ministrskega predsednika, je ustrelil nekoga policista in je drugič streljal na ministrskega predsednika; drugi, za katerega zahteva smrtno kazen, je podporačnik Isamu Kuroiwa, ki je prvi streljal na ministrskega predsednika, tretji pa je podporačnik Kiyoshi Koga, ki je izdelal načrt za atentat, je dobil orožje in denar ter ustrelil nekoga policista.

Zagovornik Tsukagoshi je sodnemu zboru predložil 23,265 pisem, ki prosijo milost za obtožence, kakor tudi izjavo odvetniške zveze, ki trdi, da so vsi obtoženci delali v samoobrambi, ali boljše v obrambi države.

Obtoženci se zagovarjajo, da so z umorom storili velik narodni čin, ker je umorjeni ministrski predsednik Inukai zastopal reakcijsko politiko na Japonskem. Vsi zatrjujejo, da so mornariške pogodbe poniževali za Japonsko. Poročnik Asami je rekel, da so washingtonsko mornariško pogodbo povzročile Združene države, "ki so hotele gospodariti svetu pod krasnim imenom miru".

Asami je tudi rekel, da je ameriška naseljska postava za Japonce tako poniževalna, da je noben pošten Japonec ne more prenesti.

UTRDBE PROTI KITAJSKIM KOMUNISTOM

Fučov, Kitajska, 12. septembra. — Kitajska vlada namerava utrditi Fučov, glavno mesto provincie Fukien, proti komunistom, ki ogrožajo zverni del provinc.

Okoli mesta bodo zgradili dva set utrd. V rjnih bodo postavili težke topove. Popravili bodo tudi mestno obzidje in nanj postavili strojne puške.

Komunisti kažejo sicer veliko bojevitost, toda njihovega napada ne pričakujejo na Fučov, ker se proti njim bojujejo vladne čete pri Yenpingu.

Harbin, Mandžurija, 12. sept. Vojski iščejo roparje, ki so vrgli s tira osebnih vlak med Pograničnajo in Šiaosuihenom ter so odvedli 80 potnikov, med njimi devet Japoncev. Pri tem je bil en potnik ubit.

London, Anglija, 12. septembra. — Ko so roparji vrgli s tira Harbin-Vladivostok vlak 12 milj od ruske meje, so odvedli s seboj dva ruska vladna uradnika.

V DRŽAVI MAINE NI BIL IZVOLJEN NOBEN SUHAŠKI DELEGAT

Včeraj so tri nadaljne države izrekle svoje mnenje glede narodne prohibicije, namreč Maryland, Colorado in Minnesota. Mokrači so bili že vnaprej prepričani, da bodo zmagali, kar se je tudi zgodilo. Dasi še ni znan natančen izid glasovanja, se za more s precejšnjo gotovostjo trditi, da je bilo za odpravo prohibicije oddanih še enkrat več glasov kot pa za obdržanje.

PREOSNOVA AVSTRIJSKE REPUBLIKE

Dollfuss se bori proti marksizmu in hiterizmu. — Vpeljal bo novo ustavo. — Avstrija bo ostala nemška.

Dunaj, Avstrija, 12. septembra. Zvezni kanceler Engelbert Dollfuss je na velikem narodnem zborovanju na dirkališču v Pratu rekel, da je Avstrija trdno odločena, da zavzame materializem in brezbožni marksizem, da mora biti reorganizirana in mora biti vladana kot korporativna država.

Kancelerje izjavil, da je državni zbor, ki je bil spomlad razpuščen, umrl za svojo lastno demagogijo in ne bo nikdar več vstal. — Nova ustava, — je nadaljeval Dollfuss, — ne bo dala nikakega prostora demagogiji in strankarski politiki. — Dollfuss je obljubil čim prej novo ustavo in nov družabni red.

Opetovano je zatrjeval, da je Avstrija trdno odločena, da ostane neodvisna in da bo ravno tako nadaljevala z bojem na dveh frontah — proti marksizmu in hiterizmu — ter proti zunanjim sovražnikom neodvisnosti naroda. — Časi marksizma so v Avstriji minili, — je rekel, — doba kapitalizma je končana in pripravljeni smo Avstrijo zgraditi na krščanski in korporativni podlagi. Naloga voditeljev Avstrije je popraviti napake preteklih 150 let.

Z ozirom na avstrijsko-nemški položaj je rekel kanceler: — Mi smo Nemci in tudi tedaj, če nas naš velik brat ne razume. Samo ta velika nemška zaveza nas je zadrževala, da se nismo poslužili drugih sredstev, katerih bi se poslužili proti vsakega drugemu narodu brez vsakega obotavljanja. Opetovano smo že izrazili željo po spravi. K temu nimam ničesar več pripomniti.

Četudi Dollfuss ni omenil besede fašizem, vendar je bilo iz njegovih besed jasno, da hoče v Avstriji vpeljati fašistovsko vladno po Mussolinijevem, ne pa Hitlerjevem vzgledu.

OBSODBA BOLGARSKIH KOMUNSTOV

Sofija, Bolgarska, 11. septembra. — V soboto je bila končana sodnijska obravnava proti komunistom, ki so bili obdolženi veleizdaje. 16 komunistov je bilo obsojenih na smrt, 33 pa na zaporno kazen od dveh do petnajstih let.

Med na smrt obsojenimi, ki so

Suhači so že v ponedeljek izgubili vse upanje, ko je padla njihova največja trdnjava — država Maine.

Značilno je, da za konvencijo v državi Maine, ki se bo pečala z odpravo prohibicije, ni bil izvoljen niti en suhaški delegat.

Prva poročila o glasovanju v državi Maryland, so dospela iz Baltimore, kjer je bilo razmerje mokračev napram suhačem 15 proti 1. Vsled izredno slabega vremena ni prišlo na volišče toliko volilcev kot jih je bilo pričakovati.

Med prvimi, ki so oddali svoje glasove, je bil governor Albert C. Ritchie, ki se je vedno zavzemal za prekleto prohibicijo. Ko je stopil na volišče, je rekel: — Dvajset let sem čakal, da bom oddal to glasovnico.

V Minnesoti je bila zaradi slabega vremena udeležba slaba. V prvih 283 okrajih je bilo oddanih za mokrato 43,000 glasov, za sušo pa nekaj nad 20,000.

Iz Colorada poročajo, da je bilo v Denveru razmerje 10 proti 1, po ostalih krajih države pa 2 proti 1.

Kako so glasovale o PROHIBICIJI

Države po vrsti	Razmerje glasov
Michigan	3 proti 1
Wisconsin	5 proti 1
Rhode Island	7 proti 1
Wyoming	6 proti 1
New Jersey	6 proti 1
New York	8 proti 1
Delaware	3 proti 1
Nevada	6 proti 1
Illinois	7 proti 2
Indiana	2 proti 1
Massachusetts	5 proti 1
Connecticut	6 proti 1
New Hampshire	2 proti 1
Iowa	3 proti 2
West Virginia	3 proti 2
California	3 proti 1
Alabama	3 proti 2
Arkansas	3 proti 2
Tennessee	skoro enako
Oregon	2 proti 1
Arizona	3 proti 1
Missouri	3 proti 1
Texas	2 proti 1
Washington	3 proti 1
Vermont	2 proti 1
Maine	2 proti 1
Colorado	2 proti 1
Maryland	2 proti 1
Minnesota	2 proti 1

SAMO SE SEDEM JIH MANJKA

Državi Idaho in New Mexico glasujeta 19. septembra, za njima pa: Virginia 3. oktobra, Florida 10. oktobra, North Carolina 7. novembra, Ohio 7. novembra, Pennsylvania 7. novembra, South Carolina 7. novembra, Utah 7. novembra.

so nagovarjali na upor garnizije v Schumli, se nahajata tudi dve ženski. Pred vojnim sodiščem se je zagovarjalo 51 civilnih in vojaških obdolžencev.

Itd., itd., itd.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

AVERČENKO:

HIŠNA PREISKAVA

Ivan Vasiljevič Sicilistov se je oprl na roko in prislunil.

"To zadeva nas," je rekel svoji ženi, ki se je radi utrujenosti borila s spancem.

"Vendar že! Pojdi, odprj jim vrata! Dež jih je premočil, — nič kaj prijetno ni stati na cesti."

Sicilistov je skočil pokone in je stekel urno napol oblečen v prednjo sobo.

Odprl je vrata in pogledal po stopnicah. Na obrazu mu je zaigral priazen smehljaj.

"Pričakoval sem gospodo že sredi... Me veselijo zelo me veselijo. Prosim, stopite v naše skromno domovanje!"

Orožniškemu častniku, ki je stopil naprej, se je čitala na obrazu zadrega.

"Oprostite. Zdi se, da nas niste razumeli. Imamo nalog, da pričemo pri vas s hišno preiskavo."

Gospodar se je vedro nasmejal in je moral celo zaključiti.

"Ha, ha, ha... Ne morem si vedno misliti, da ste prišli zato, da bova igrala eno partijo preferance!"

Veselo je potrpejval prisilec po ramenu.

"Dovolite plaš! Nagajal vam bo... Oj, kako moker je plaš! Zdaj vam moram malo posvetiti... Pozor, tu je stopnišče!"

Orožniški častnik je neodločno pogledal pristava.

Stotnik je dejal nato:

"Dovolite, da začnemo? Tu je povelje!"

"Toda, toda... Ne mislite na to... Z dežja, z mokrimi nogami, naravnost na delo, tu lahko nastane kak prehlad... Povelje pa lahko podarite svoji babici! Ali ne more spodoben človek drugemu spodobnemu človeku verovati brez 'povelja'?"

Častnik je skomiznil z rameni, pogledal pristava in hladno dejal:

"Ker imam služben nalog, da naredim preiskavo..."

"Vem... vem... Oj, ti moj Bog... Ali nam bo hišna preiskava našla? Ali ne razumem tega? Zakaj bi se

drug drugega sramovali? Ali ni tako, spoštovani Nikodim Nikanerovič? Saj se tako pište? Ha, ha, ha! Odkod vem to? Nikoli ne boste tega izvedeli? Čital sem vaše ime na ščitu vaše čepice... Aha, aha... torej! Lizočka! Tu je moja žena, dražestna dama... Dovolite, da Vam jo predstavim! Lizočka, daj častnikom kaj piti, da se bodo malo ugreli... Ne, ne... Ne smete se brniti, sicer bom užaljen..."

Iz sosednje sobe je stopila krasna, mlada žena. Lizočka si je v naglici popravila prelope lase in dejala ter pomežiknila z zaspanimi očmi:

"Gospoda lahko odbijete, a dame nikakor... Tako pa ravna kavalir..."

Mož je začel predstavljati:

"Moja žena — Jelizaveta Gričarjeva — Nikodim Nikanerovič orožniški stotnik."

"Gospod pristav... Pardon, nič kaj nisem vesel... Pristav je bil ob prihodu lepe žene ves v zadregi in se glasno predstavil: Pristav Krutlov... Valerijan Petrovič..."

"Valerijan... Kaj šč poveš? — Eden mojih sinov se imenuje Valja... Lukerja! Lukerja!" Kuharici, ki je vstopila, je ukazal:

"Vodi stražnika v kuhinjo! Segrej čaj, preskrbi klobas, kumarice, vodke je dovolj doma... Skratka: zaposli ga... Jaz pa prevzamem gospode častnike..."

Nasmehnila se je pristavu, ki jo je začuden pogledal in je stekla urno in kokečno iz sobe... Začuden orožniški častnik je odprl usta in začel: "Oprostite toda..."

"Za vrati je bilo slisati ropot, otroške glasove, in v sobo sta planila dva dečka — krasotca, v starosti pet do šest let..."

"Hišna preiskava! Pri nas je hišna preiskava!" sta pela po taktu, pri tem pa skakljala in bila tako vesela, kakor da so jima prinesli klobasice ali pečiva. Eden dečkov, ki je bil bosonog, je skočil k častniku in ga prijel za roko:

"Servus! Ujčak me na kolenu! Da hop, hoj, konjč pa v galop!"

"Hišna preiskava! Pri nas je hišna preiskava!" sta pela po taktu, pri tem pa skakljala in bila tako vesela, kakor da so jima prinesli klobasice ali pečiva. Eden dečkov, ki je bil bosonog, je skočil k častniku in ga prijel za roko:

"Servus! Ujčak me na kolenu! Da hop, hoj, konjč pa v galop!"

"Hišna preiskava! Pri nas je hišna preiskava!" sta pela po taktu, pri tem pa skakljala in bila tako vesela, kakor da so jima prinesli klobasice ali pečiva. Eden dečkov, ki je bil bosonog, je skočil k častniku in ga prijel za roko:

"Servus! Ujčak me na kolenu! Da hop, hoj, konjč pa v galop!"

"Hišna preiskava! Pri nas je hišna preiskava!" sta pela po taktu, pri tem pa skakljala in bila tako vesela, kakor da so jima prinesli klobasice ali pečiva. Eden dečkov, ki je bil bosonog, je skočil k častniku in ga prijel za roko:

"Servus! Ujčak me na kolenu! Da hop, hoj, konjč pa v galop!"

"Hišna preiskava! Pri nas je hišna preiskava!" sta pela po taktu, pri tem pa skakljala in bila tako vesela, kakor da so jima prinesli klobasice ali pečiva. Eden dečkov, ki je bil bosonog, je skočil k častniku in ga prijel za roko:

"Servus! Ujčak me na kolenu! Da hop, hoj, konjč pa v galop!"

"Hišna preiskava! Pri nas je hišna preiskava!" sta pela po taktu, pri tem pa skakljala in bila tako vesela, kakor da so jima prinesli klobasice ali pečiva. Eden dečkov, ki je bil bosonog, je skočil k častniku in ga prijel za roko:

"Servus! Ujčak me na kolenu! Da hop, hoj, konjč pa v galop!"

"Hišna preiskava! Pri nas je hišna preiskava!" sta pela po taktu, pri tem pa skakljala in bila tako vesela, kakor da so jima prinesli klobasice ali pečiva. Eden dečkov, ki je bil bosonog, je skočil k častniku in ga prijel za roko:

"Servus! Ujčak me na kolenu! Da hop, hoj, konjč pa v galop!"

"Hišna preiskava! Pri nas je hišna preiskava!" sta pela po taktu, pri tem pa skakljala in bila tako vesela, kakor da so jima prinesli klobasice ali pečiva. Eden dečkov, ki je bil bosonog, je skočil k častniku in ga prijel za roko:

"Servus! Ujčak me na kolenu! Da hop, hoj, konjč pa v galop!"

"Hišna preiskava! Pri nas je hišna preiskava!" sta pela po taktu, pri tem pa skakljala in bila tako vesela, kakor da so jima prinesli klobasice ali pečiva. Eden dečkov, ki je bil bosonog, je skočil k častniku in ga prijel za roko:

"Servus! Ujčak me na kolenu! Da hop, hoj, konjč pa v galop!"

"Hišna preiskava! Pri nas je hišna preiskava!" sta pela po taktu, pri tem pa skakljala in bila tako vesela, kakor da so jima prinesli klobasice ali pečiva. Eden dečkov, ki je bil bosonog, je skočil k častniku in ga prijel za roko:

"Servus! Ujčak me na kolenu! Da hop, hoj, konjč pa v galop!"

"Hišna preiskava! Pri nas je hišna preiskava!" sta pela po taktu, pri tem pa skakljala in bila tako vesela, kakor da so jima prinesli klobasice ali pečiva. Eden dečkov, ki je bil bosonog, je skočil k častniku in ga prijel za roko:

"Servus! Ujčak me na kolenu! Da hop, hoj, konjč pa v galop!"

"Hišna preiskava! Pri nas je hišna preiskava!" sta pela po taktu, pri tem pa skakljala in bila tako vesela, kakor da so jima prinesli klobasice ali pečiva. Eden dečkov, ki je bil bosonog, je skočil k častniku in ga prijel za roko:

"Servus! Ujčak me na kolenu! Da hop, hoj, konjč pa v galop!"

"Hišna preiskava! Pri nas je hišna preiskava!" sta pela po taktu, pri tem pa skakljala in bila tako vesela, kakor da so jima prinesli klobasice ali pečiva. Eden dečkov, ki je bil bosonog, je skočil k častniku in ga prijel za roko:

"Servus! Ujčak me na kolenu! Da hop, hoj, konjč pa v galop!"

Iz Jugoslavije.

Stoletnica gimnazije v Kragujevcu.

Kragujevska gimnazija bo z začetkom letošnjega šolskega leta slavila 100-letnico svojega obstoja. Gimnazija v Kragujevcu je najstarejša gimnazija predvojne Srbije. Za proslavo se vrše velike priprave. Pokroviteljstvo nad pomembno kulturno proslavo je prevzel kralj.

Strašen zločin razvijane množice

Varvarin, mirna in tihava v središču Pomoravja, je zaradi nepremišljene govorice nekega sejmarja postala torišče strašnega zločina pobesnele množice. Na dan največjega letnega sejma se je zbralo v vasi iz okolice okrog 10 tisoč ljudi, med katerimi pa tudi ni manjkalo beračev in eiganov, ki so prosjačili in ljudstvo zabavali s svojimi opicami in medvedji. Sredi sejmišča je bila tudi ciganka Marinkovičeva s svojo šestletno slepo hčerko Ančico in še eno drugo starejšo ciganko. Med gručo sejmarjev pa je nenkrat začel neki kmet kličati, da slepa deklica gotovo ni eiganke in da so jo eiganji najbrž ukradli ter ji iztaknili oči, da bi tako lažje prosjačili. Ta govorica se je bliskovito razširila po sejmišču in kaj kmalu se je znašel neki kmet, ki je trdil, da je slepo dekletce iz družine njegovega bratrance v Arandjelovcu in da je bilo od eiganov ukradeno že pred nekaj leti.

Kmet, ki je na ves glas to trdil in naposled krenil proti skupini obeh starih eiganov in slepega otroka, je obkolila velika množica, na katero so seveda takoj postali pozorni tudi orožniki ter skušali napraviti red in mir. Ko so skušali orožniki odvesti eiganke z otrokom in razburjenega kmeta v občinsko hišo, se je od vseh strani zgrnila kričava množica in nastalo je strašno priviranje. Velika večina sejmarjev ni niti vedela, za kaj gre, slisali pa so se kliči, da so eiganji spet ukradli in oslepeli nekega otroka. Orožniki so bili v krogu velike množice brez vsake moči. Ko so drugi eiganji na sejmišču slisali razburjene kričice, so nekateri začeli bežati in so se svedela takoj pognale za njimi cele gručice. V vasi je nastala nepopisna zmeda in tu in tam so se ruvali skupine silno razburjenih ljudi. Ko se je pot malo odprla, so skušali orožniki spraviti eiganke z otrokom v neko stransko ulico, pa je takoj za njimi prihrumela velika truma, ki je eiganke v nekaj trenutkih pobila na tla in pomandrala. Na drugem oglu pa so med tem razdvijani kmetje z gorjačami ubili nekega mladega eigana, ki je skušal iz gneče zbežati za hišami proti bližnjemu gozdu.

Velika množica je potem drla proti obrežju Morave, kjer so imeli eiganji svoje taborišče z malim cirkusom. Množica je eiganske vozove s konji vred izrinila na breg ter vse pometala v modo. Po pravem čudežu pri tem ni bilo človeških žrtev, utonile pa so v vodi tri opice in medved, ki je še malo prej zabaval množico s svojimi plesanjem. Tudi slepa deklica

je ostala živa v klopičih razdvijane množice. Nekdo jo je odnesel v občinsko poslopje, kjer je neprestano klicala svojo mamo. Otroku seveda niso mogli povedati, da je njegova mati storila strašno smrt pod nogami pobesnele množice.

Oblasti vodijo sedaj preiskavo, na kak način je prišlo do strašnega zločina. Zaslišali so že veliko število vaščanov, ki pa ne vedo ničesar gotovega. Eni pripovedujejo, kako je neki neznan kmet v slepem otroku spoznal svojo sordnicio, drugi pa pripovedujejo samo to, da so slisali vpitje o nekem eiganem zločinu in da so potem pač tekli za drugimi. V strašni gneči so bili mnogi tudi ranjeni in pomandrani, a nihče ne ve, kako je do tega prišlo. Nekemu kmetu je nekdo celo odtrgal ali odgriznil desno uho. Kmet, ki je s svojim govorjenjem povzročil vse dogodek, pa doslej še niso mogli najti, kakor da bi se bil nrl v zemljo. Nekateri sejmarji so bili tudi pijani in so orožniki mnenja, da so najbrž oni podžigali splošno razburjenje, ki je privedlo do tako strašnih dogodkov.

Tragična smrt senatorja dr. Gavrilca.

27. avgusta je nenadoma preminil v Rogoški Slatini senator dr. Emil Gavrilca. Ob 11. se je po dal z večjo družbo, v kateri sta bila tudi ministrski predsednik dr. Sršić in njegova soproga, na izlet. Dr. Gavrilca je bil izredno dobre volje in nihče pač ni slutil, da bo to njegov zadnji izprehod. Ko je okrog 14. sedel pri kosilu, mu je postalo slabo, zadela ga je kap. Par minut pozneje je izdihnil na rokah ministrskega predsednika dr. Sršića in njegove soproge, ki sta prihitala k njemu. Tragični dogodek je izzval med zdravilni gosti splošno sočutje. Truplo so prenesli v Ljubljanski dom, kje je bil dr. Gavrilca nastanjen. Ministrski predsednik dr. Sršić je prvi položil na krsto pokojnega prijatelja lepo kito cvetja.

Dr. Gavrilca se je mudi že 14 dni na oddihu v Rogoški Slatini ter se je počutil zelo dobro. V družbi se je večkrat hvalil, da mu Rogoška Slatina silno prija ter se čuti vsega prerajenega. Vsak dan je hodil na sprehod ter bil vedno dobro razpoložen.

S kamnom ubila pijanega moža.

V Osijeju se je vršila sodna obravnava proti Jelki Glišičevi iz Slavanske Orahovice, ki je 10. julija ubila svojega moža, ki je pijan prišel domov in zahteval od žene, naj mu da denarja, da bo se lahko nadalje pijačeval. Prišlo je do srditega prepira, pri čemer je žena pograbila kamen ter z njim moža tako silno udarila po glavi, da se je zgrudil mrtev. Zaradi prekrščenja nujne obrambe je sodišče obsodilo Jelko na dva meseca ječe, pogojno na leto dni.

Krvavi izgredi na planini Maljeni.

Planino Maljeno v drinski banovini, kolubarski srez razmejuje oblasti že sedem let, da bi pašnike in neke gozdove razdelili na tri občine. Ko je letos 5. julija komisija merila in delila neke planinske pašnike, je prišla iz občine Krčmar deputacija, ki je komi siji kazala neke stare listine, po katerih naj bi pašniki na pobočju Maljene, ki pade na občinsko področje že od nekdaj bili last krčmarskih občanov. Razburjeni vaščani so zemljemerecem in drugim oblastnim organom že takrat grozili z motikami in sekirami, razburljivi protesti pa niso imeli nobenih posledic in so oblasti razmejevanje odložile, da bi se še enkrat pregledale in ugotovile morebitne stare lastniške pravice do posameznih delov velike planine. Ker vsi ti naknadni pregledi niso dali pozitivnih zaključkov, je razmejitvena komisija te dni zopet prišla na delo in sicer ob asistenci orožnikov. Komisija pa je naskočila okrog 150 z gorjačami, sekirami in tudi z revolverji obojeznih kmetov iz krčmarske občine in so morali orožniki rabiti orožje. Po kratkem spopadu je bil 1 kmet ubit, 6 pa ranjenih.

Preiskava je ugotovila, da sta vaščane nahajalska župana in neki občinski odbornik. Z njima vred so zaprli še 22 občanov.

Uprava "G. N."

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi

s velikimi stroški. Mnogo jih je, ki so radi slabih razmer tako prizadeti, da so nas naprosili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo na

ročno točno.

Uprava "G. N."

Uprava "G. N."

Uprava "G. N."

Uprava "G. N."

Uprava "G. N."

Uprava "G. N."

Uprava "G. N."

KDAJ SO BILI LJUDJE MLADI

Neka nemška pisateljica kramlja o tem takole:

Zadnjič mi je slučajno prišla v roke fotografija, na kateri me je bil ovekovečil malomestni fotograf v družbi sošolov. Zona me je obšla. Vse se otroci, a kakšni stari obrazi! Oglatelo telo stisnjeno v je klenem stezniku, ovrtnik do pod brade, napet na kovinske ploščice, vrhu glave težki stolpi ali svitli las. Rokavi so bili široki kakor haloni, da nas je videti na fotografiji šestdeset namesto dvajset.

Prezvela sta me gnus in žalost. Priznati si moram, da takrat sploh ni bilo mladosti. V taki obleki in s tako priščno človek sploh ne more biti mlad. Tudi naš duh je nosil steznik in naša srca so bila stisnjena v kovinske ploščice. Kdor je imel tako zunanost, ni mogel ne prav misliti ne prav čutiti ne prav hoditi. A tega tudi ni nihče zahteval od nas. Če je bilo dekle bogato, je čakalo na moža, in če je bilo revno, se prav posušilo, saj je bil to za žensko edini dobiček v življenju loteriji. A treba se je bilo zanj zelo truditi. Vse, kar se je v hiši jedlo, se je skuhalo na domačem ognjišču, in vse, kar smo imele na sebi, samo same sešile — bojda! O nevarnostih življenja nismo smele ničesar slutiti. Krvi nismo smele videti. Pred miško smo morale zbežati na stol. Pri kosilu smo si smele vzeti samo od posladkov, kaj krepkejšega bojda nismo prenesle — eterična bitja! O važnih vprašanjih življenja smo smele samo bebetaje šepetati s prijateljicami po temnih kotih, o "ljubezni". Tako je, kakor da bi bila že pametna in učenca prišla na svet, pa se ji zato vse zdi premenljivo in je nobena stvar ne more presenetiti in razveseliti. Ta mladina je že v otroških letih stara.

Ta sodba trdi, kakor vidimo, ravno nasprotno od gornje in je, kajpada, enako enostranska in napačna. Življenje je pač tako mnogolično in neizčrpno, da se vsakomur kaže v čisto svojiski, enkratni obliki, v resnici pa je v bistvu vedno eno ter isto.

LOV S PASTJO

Mercer, Pa., 12. septembra. — V Pennsylvaniji so letos v pasti vjele 48.404 dihurjev, 796 rakunov, 4400 podlasic, 93 rjavih lisic in 5 sivih lisic.

ZRAČNA ZVEZA MED ANGLIJO IN AZIJO

London, Anglija, 12. septembra. Angleška vlada izdeluje načrt za zračno zvezo iz Londona v Siam, Hong Kong, Sanghaj in Tokio. Ta zveza bo najbrže otvorena že prihodnje leto.

Načrti za pričetek zračne zveze med Anglijo in Avstralijo so že izdelani. Ta zračni promet bo otvoren v marecu prihodnjega leta. Sedanja zračna črta seže samo do Calente, pa bo še pred koncem leta podaljšana do Rangona.

Tako klavirno so preživljale mlada leta meščanske hčere, dočim so delavska in kmetjska dekleta najbrže že takrat živele v zdravljem, svobodnejšem, naravnem ozračju.

Vsakovrstne

KNJIGE

POUČNE KNJIGE

POVESTI in ROMANI

SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.

POPOLEN CENIK JE PRIROČEN V TEM LISTU VSAKI TEDEN

Knjigarna "Glas Naroda"

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 West 18th Street, New York

POVESTI in ROMANI

(Nadaljevanje.)

Slovenski pisatelji II. sv.:

Potrpezna povest, Moravske alke, Veljuda Pero i Perica, Črtice 2.50

Tigrovi zobje 1.00

Tik za ravnice 70

Tatje, (Berki), trd. vez. 75

Tri indijanske povesti 30

Tonel, soc. roman 1.20

Trenutki oddiha 50

Turki pred Dunajem 30

Tri legende o razpetu, trd. vez. 65

Tisot in ena noč:

I. zvezek 1.30

II. zvezek 1.40

III. zvezek 1.50

3 KNJIG SKUPAJ 3.75

Tisot in ena noč (Rape)

vez. mala izdaja 1.00

Ugrabitelj milijonar 1.20

V krampljih inkvizicije 1.30

V robitvu (Matičič) 1.25

V goskem zakotju 35

V oklepju okrog sveta:

1. del 30

2. del 30

OBA SKUPAJ 1.00

Veliki inkvizitor 1.00

Vera (Waldova), broš. 35

Vojska na Zlatini, s slikami 35

Vrtinec, (Habsburški Tigrovi), trdo vezano 75

broširano 40

Volk opokornik in druge povesti 1.00

trdo vezano 1.25

Vojski, mir ali pogostvo, 1. sv. 35

V gozdu je bla, III. sv. 35

Valentin Vodnik izbrani spisi 30

Veliki vojvoda 30

Velikostni spisi 1. 1897 30

Vodnikova grafika I. 1928 50

Vodniki in prepokli 50

Zmislil smrti 50

Zadnje dnevi nesrečnega kralja 50

Za kruhom, povest 35

Zadnja kmetijska vojna 75

Zadnja pravda, vez. 70

Zgodovina o neviđenem človeku 35

Zmaj iz Bozno 70

Življenje slov. trpinca, izbrani spisi

Alešev, 3. sv. skupaj 1.50

Zlatokopi 30

Zemni naše koparice 30

Zmole in konec gđ. Pavle 45

Zbir

Gospa REGINA Roman iz življenja:

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

29

Tom prosiče pogleda gospo Regino.

— Ali hočete takoj poskusiti, ako vas bom mogel dobro spremljati?

Regina pa smeje zmake z glavo.

— Mislim, da je čas za večerjo. Urška ne sme tako pozno v posteljo in mi tudi ne, ker moramo jutraj zgodaj odpotovati.

Tako nese Tom banjo v svojo sobo in vsi gredo k večerji.

Ko so šli Kronekovi k počitku, piše Tom pismo svoji teti. Pismo je hotel oddati še isti večer. Ni vedel, ako bo v bodoče imel za to kako priložnost, da bi mogel odposlati pismo:

Pismo se je glasilo:

"Moja ljuba teta Greta!

Kot sem Ti že sporočil, sem iz Nemške Afrike odšel v Transvaal. Sedaj, ko je vse to prestano, Ti morem priznati, da mi je do sedaj šlo tako slabo, da sem skoro izgubil pogum. S posameznostmi Ti ne maram težiti srea, šlo mi je po pasje slabo.

S svojim zadnjim denarjem sem se vkrcal na ladjo na Rt Dobre Nade in sem brez vsakih sredstev prišel v Kapstadt. Toda, kadar je sila najvišja, je pomoč božja najbližja. To mi je vedno rekla moja ljuba pokojna mati. In prav gotovo je bila pri meni s svojimi blagoslovom, kajti v Kapstadtu sem našel dobre, ljubeznive ljudi, ki so se zame zavzeli. Nadinčinir dr. Kronek je potoval iz Nemčije skozi Kapstadt v Transvaal s svojo oboževanja vredno soprogom in s svojo malo, krasno hčerko. Ti ljudje, katerim sem se ponudil za postrežnika, so me vzeli s seboj v hotel, so mi dali jesti in gorke oblačilo. In zopet sem mogel enkrat spati v dobri in čisti postelji. Vzeli so me tudi s seboj v Transvaal kot svojega služabnika, toda dr. Kronek mi je preskrbel drugo službo. Dr. Kronek se je pri tiskarji Vandervelde, Kronek & Co. pogodil za deset let kot nadinčinir in komaj smo prišli v Pretorijo, mi je preskrbel pri tej družbi službo tajnika. Komaj si moreš misliti, kako sem srečen. Sedaj je enkrat konec mojega trpljenja in nesreče in sedaj čutim, da bo sedaj šlo na boljše.

Dr. Kroneku in njegovi soprogi sem zaupal, kaj me je pogladilo z doma in sem dobil iskreno sočustvanje in vero. Kako sem jima hvaležen. Sedaj sem vendar zopet enkrat v rednih razmerah. Sedaj se nahajam v hotelu v Pretoriji. Jutri jutraj se odpeljem z avtomobilom v šotarišče, kjer bomo z armado delavcev stanovali. Ti delavci bodo pod vodstvom dr. Kroneka gradili veliko avtomobilsko cesto.

Ker bom imel zelo dobro plačo in v taborišču ne bom imel priložnosti mnogo zapraviti, bom sedaj mogel misliti na to, da Ti vrnem denar. Najprej pa sem se moral obledeti in za to mi je dr. Kronek dal denar kot predjem. Kakor hitro bom to plačal, Ti bom polagoma Tvoj denar vrnil, ali pa, ako rajši vidiš, Ti bom poslal vse naenkrat, ko si ga toliko prihranim.

Moj naslov je: Tajnik Tomaž Reiner, c/o H. Vandervelde, Kornek & Co., Pretoria, Transvaal. Tja nam bo pošta vedno poslana. Prosim Te, piši mi kmalu. Ako bi kdaj slučajno kaj izvedela o mojem očetu, Te prosim, da mi sporočiš. Rad bi vedel, ako je zdrav. Kajti navzlic vsemu, kar je med nama, je vendar moj oče in ga imam navzlic vsemu rad in vem, da bi bil popolnoma drugačen proti materi in proti meni, ako Kurt ne bi bil roval proti nama.

In sedaj za danes ničesar več; prihodnji teden Ti bom natančneje zopet pisal. Upam, da si zdrava, in tudi stara Kristina. Prosim Te, da jo pozdraviš.

Tebi pa iskren pozdrav in udanostni poljub!

Tvoj zelo srečni

Tom."

Prihodnje jutro pride uslužbenec tvrdke Mr. Pot, ki je imel nalogo Valterja Kroneka z njegovo družino odpeljati v taborišče. Mr. Pot je naznanil, da je avtomobil pripravljen in izročil Tomu pismo tvrdke, v katerem je potrdilo za njegov sprejem v službo in pogoj.

Tom bi bil najrajši skočil do stropa. Toda pravi si, da se mora proti uslužbenemu kazati kot tajnika tvrdke Vandervelde, Kornek & Co. Toda ponosno pokaže pismo Valterju in njegovi soprogi in trdo stisne njegovo roko, da Valter zavije ustnice.

Nato vli sedejo v avtomobil, katerega je vozil črn sofer, Mr. Pot sede k soferju. Ročne kovčke, katere je bilo treba vzeti s seboj, so privezali zadel na avtomobil. Tom nekaj časa drži banjo na kolnih, pozneje pa jo postavi ob steno med seboj in Urško.

Voznja navzlic lepi pokrajini ni bila preveč prijetna. Ceste so bile zelo slabe in bil je že skrajni čas, da bi bila zgrajena nova cesta. Povsod je bilo dovolj grap in potniki so se dodobra pretresli. Toda Tom in Urška se za to nista zmenila in vožnja jima je ugnjala, pa tudi Regina in Valter sta bila pri dobri volji. Vedno višje je peljala cesta proti gorski planoti. Proti severu je bilo videti Zand River gorovje in na vzhodnem obronku planote so kipele proti nebu Draken gore. Ko so se že vozili nekaj ur, so v daljavi zapazili posamezne gorske velikane, ki so se dvigali z gorske planote. Witwater in Megalies gorovje, katere je ločila ozka dolina. Z obeh strani je z gorovja tekla voda in Valter se je z zadovoljstvom prepričal, da tukaj ne bo nikdar pomanjkanje vode.

Vedno raznoličnejša in mikavnejša je postajala pokrajina, toda tudi vedno manj obljudena. Konečno pridejo v deviško divjo pokrajino, kjer ni bilo videti nikakega sledu o kulturi in po peturni vožnji se je v daljavi prikazalo taborišče, sredi planote, toda blizu strme gorske verige. Tudi s teh gora je na vseh krajih vrela voda in tako je bilo za taborišče vedno dovolj vode.

Kot je bilo Valterju znano, so bile te gore iz kremena. Vedel je tudi, da bo moral premagati velike težave, da bo mogel zgraditi mostove. Toda težkoče, katere je že poznal, zanj niso več bile nepremagljive. Ni bil obupan in veselil se je na boj s temi gorskimi velikani. Čim težja je bila naloga, katero je moral rešiti, tem ljube mu je bilo rešiti jo.

Solnce je stalo visoko na nebesnem svodu; bilo je gorko, toda ne neprijetno. In tedaj pridejo blizu taborišča. Bilo je majhno mesto samo za sebe. Več sto sivih šotorov je bilo postavljenih v lepih vrstah; med vrstami so vodile ulice. Najdalje proti goram so stali šotori za kantine, skladišča in velik šotor, v katerem so inženirji izdelovali načrte. Proti desni strani, nekoliko vstran od šotarišča, blizu voznja visoke gore in v njenem zavetju, se je nahajala majhna hišica. Imela je okna, vrata in verando poleg glavnega vhoda. To je bilo stanovanje za dr. Kroneka in njegovo družino.

Reginine oči plavajo čez mesto šotorov in njeno srce se krči v nepoznani bojazni. Toda to je bilo naglo premagano. Kot v molitvi pogleda proti goram in zopet je bila pogumnejša. Vse njeno čustvo, vse njene misli so bile vroča, iskrena molitev in prošnja na usodo, da bi njej in njenim dragim dodelila mirno življenje.

Bil je ravno opoldanski odmor, in šotarišče, ki je ob delovnem času kot izmrlo, je bilo živo. Sto in sto čudnih postav je letalo med šotori.

(Dalje prihodnjik.)

ŠAMPANJEC—LJUBEZEN—

DENAR

L. 1910. se je omožila gospodična Millepieds s trgovskim pomočnikom Moreaujem. Tri leta po poroki je zahtevala ločitev, in sicer zaradi neznosnega moževega smrčanja ter zaradi seen, ki jih je delal svoji ženi, kadar si je umivala zobe. Sodišče je razveljavilo zakon in obsodilo moža na plačevanje mesečnih alimentov v znesku 25 francov. S to rento se je ločenka odpravila na lov za novimi senzacijami.

Seznanila se je z industrijem šampanjca Orlyem Roedererjem. Po nekaj desetletjih prijateljstva se je Roederer odločil, da jo vzame za ženo. To je bil višek njene sreče. Toda ni je uživala dolgo. Na poročni gostiji se je namreč Roederer tako najedel in napil, da ga je zadela kap. Mlada žena je postala čez noč lastnica premoženja, ki ga cenijo na pol milijarde frankov.

Nečaki pokojnega Roedererja so se uprli temu, da bi prijateljica njihovega pokojnega strica, ki mu je v zadnjem trenutku življenja postala žena, podedovala njegovo premoženje. Zato nočejo priznati veljavnosti Roedererjeve oporoke. Njihov argument se glasi, da se ne sme za nobeno ceno dopustiti, da bi testamentarne določbe uničile eno izmed največjih francoskih vinskih industrij.

Vdovi namreč očitajo, da kani vreči vso zalogo šampanjca, ki šteje kakšnih sedem milijonov steklenic, na trg. Če bi se to zgodilo, bi močno padla cena kipečega vina in ta padec bi imel usodne posledice za vso francosko vinsko industrijo. Toda vdova kljub vsem protikanjem še vedno gospodari v firmi. Po cele tedne izostaja z doma, veseljači po svetu, izplačuje delavce Roedererjeve firme z zakasnitvami in odpušča služabništvo, ki je dolga leta zvesto služila pokojnemu tvorničarju. Končno očitajo nečaki Roedererja vdovi, da je prenesla velik del premoženja v London, da bi se s tem izognila zapuščini dajatvam francoski državi.

Roedererjevo sorodstvo je zelo

OPERACIJE ZVERI

Že med ljudmi se najdejo bolniki, ki jih je zelo težko zdraviti in negovati. Tem težavnejši je ta postopek pri živalih.

Vodja newyorškega živalskega parka dr. W. Reid Blair opisuje vse te težave in pravi, da se začne skrb z živaljo takoj, čim dospje na svoje mesto. Živnozdravnik mora biti neskončno potrpežljiv, hladnokrven in oprezen, da izvrši svoje dolžnost. Vsakemu novemu primerku, ki pride v zoološki vrt, je treba preiskati vse ude, parklje, roge, zobovje in drugo. Če pomislimo, da so nekatere živali zelo divje in tudi nepreudarno agilne, vidimo, da je človek, ki jih pregleduje, čisto v opasnosti za svoje življenje.

Newyorški živalski park je dobro opremljen z vsemi potrebščinami za lečenje in pregledovanje svojih pacientov. Ima svojo bolnišnico z internimi in kirurškimi dvoranami, lekarno, karanteno itd. Seveda ne manjka tudi prepotrebni in koristni eksperimentalni laboratorij.

Zdravila dajejo živalim v kosčkih sladkorja ali v tabletah, ki so preplečene z žolico, v podobi slasičice ali navidez nedolžnih bananah, ki jih imajo skoraj vse živali rade. Zelo težko pa je prehranjevanje živali po operacijah. Za poživitev tega dajejo živalim vsakovrstne delikatese. To seveda traja le kratek čas, kajti živali kmalu spoznajo, da to ni njih prava hrana in jo zavračajo. Pri operacijah omamljajo živali s kloroformom, narkotizirajo jih z etrom. V primerih potrebe jim tudi injicirajo morfij.

ogorčeno in skuša izposlovati, da se proglasi neveljavnost oporoke. Stvar pa je zelo dvomljiva. Orly Roederer je namreč napisal svojo oporoko pri popolnoma zdravi pameti in nekdajna madame Moreau velja pred oblastmi za pravnoveljavno njegovo vdovo. Procesi bodo zapleteni, toda v Franciji so vedno mogoča presenečenja.

KAKO SE RAZUMEJO ŽIVALI

Če hoče pes iz hiše, praska tako dolgo po vratih, dokler mu jih ne odpremo. Isto se dogaja, če hoče v hišo. Nekateri psi evlijo, če hočejo ven, in lajajo, če hočejo noter. Ti glasovi so vsi tako značilni, da jih mora razumeti vsak pametni gospodar.

Drug primer nam dajeja petelin in koklja. Če je petelin našel nekoliko zrno ali mastnega črva, sporoča to svojim kokošim z vabečim glasom, dokler ne prihitijo — običajno še z udarjanjem peruti. Če pa izpusti petelin svaričen glas, ga kokoši takoj ponovijo, napravijo nekoliko previdnih korakov in se ogledujejo po tleh ali pa stegnajo vratove, kakršen je bil pač svarični klic. Petelin ima po nazarju strokovnjaka prof. Bastiana Schimda najmanj tri svarične kliče z različnim pomenom. Tudi koklja vabi in svari na podoben način. In njene kliče piščeta takoj razumejo ter se po njih ravna. Umevanje teh kličev z njihovim različnim pomenom jim je prirojeno, saj imajo piščeta sama, že preden se izvalijo, dva do tri različne glasove. Eden med temi je čivkanje, ki izraža pozešenje, drugi izrazka bolečino in ga čujemo v trenutku, ko se trudimo spraviti mladiča iz jajca. Pri tej priliki nastanejo neredko majhne krvavitve, na katere reagira z značilnim bolestnim glomom.

Kar velja za piščeta, velja tudi za druge domače in divje živali, ki se same od sebe naučijo svojega jezika in razumejo v velikem delu celo govorico živali drugih vrst.

Kokoši valijo prav tako dobro svoja lastna kakor tuja jajca, n. pr. račja. A mlade račke, ki jih je izvalila, reagirajo na njene vabilne in svarične kliče natančno tako kakor piščeta. Samo v eni točki ne sledijo klicem svoje kokoške rednice. Ta se namreč zama prižadeva, da bi jih spravila od vode in z vode, kamor jih vleče naravni instinkt. Prav tako razumejo ptice, ki jim je kukavica podtaknila svoje jajce v gnezdo, odpiranje in

SLOVENIC PUBLISHING CO.
TRAVEL BUREAU
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.
PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA PO-TC VANJE

15. septembra: Rotterdam v Boulogne
Majestic v Cherbourg

16. septembra: Rex v Genoa
Bremen v Bremen

18. septembra: Reliance v Hamburg
20. septembra: Champlain v Havre
21. septembra: Aquitania v Cherbourg
23. septembra: Saturnia v Trst
Ile de France v Havre
Veendam v Boulogne
26. septembra: Europa v Bremen
Statendam v Boulogne
27. septembra: Washington v Havre
Mauritania v Cherbourg
Deutschland v Hamburg
29. septembra: Paris v Havre
Olympic v Cherbourg
30. septembra: Conte di Savoia v Genoa

zapisanje kljuna, s čimer zahteva mlada podtaknjena neprestano hrane. Zgodi se pa lahko, da ostavi mlada kukavica predčasno gnezdo svojih rednikov in prosiči potem hrano pri pticah tuje vrste, ki ob tem času pitajo svoje mladiče. Ker to prosičanje ni zaman, moramo sklepati, da razumejo tudi te ptice govorico kukavičjega mladiča.

Kar se tiče vprašanja, da-li mladič s to "mimiko" svojega kljuna ve, kakšen bo uspeh, ali pa, da jo vrši povsem nagnosko, odgovarja omenjeni učenjak, da se to prosičanje vrši naravnost mehanično. Pri mladih kukavicah, kakor tudi pri nedoraslih vranah je opazoval, da so odpirale kljune ne samo takrat, ko je šel kakšen človek mimo njihove košarice (bile so navajene sprejemati hrano iz človeških rok), temveč tudi tedaj, če je šel mimo pes ali kakšna druga žival, ki ji ni moglo niti odaleč šiniti v glavo, da bi lačnemu mladiču dala jesti.

Kako se v ostalem živali med seboj dobro razumejo navzlic različnim govoricam, nam kažejo številni primeri v naravi, kakor primer lastavice, ki jo zasleduje kakšna ujeda. Ptica se v nevarnosti oglasi s celo vrsto enako zvnenih prestrašenih glasov, nakar ne priletijo samo druge lastavice, temveč tudi kavke, vrani, šoje in kar je drugih ptic v bližini, da odpodijo roparico. Zajci, srne in različne gozdne ptice dobro razumejo svarične kliče šoj, zato je lovec tako slabe volje, če sreča na svoji poti šoj. — Kajti šoja dobro pozna sumljivega moža in gozdne živali dobro vedo, kaj jim preti, če se oglasi nje klic.

Tudi nižje živali imajo svojo govorico in sicer glasovno kakor s kretinami. Mravlje imajo n. pr. nemo, toda zelo razvito in pomembno govorico s pomočjo tipalk, ki jim izražajo s hitrejšimi in počasnejšimi gibi in s posebnimi legami vse, kar hočejo sporočiti svojim tovarišcem. Brez te govorice bi bila visoka organizacija mravljske države sploh nemogoča.

Koliko posameznih glasov, sporočil, občutkov, "besed" imajo živalske govorice? Prof. Schmid pravi, da je pri kokoših ugotovil 13 različnih glasov, pri petelinu 15, pri psu preko 30, pri mladi čaplji 11. Zajci in kunce poznajo le en do tri glasove. "Besedni zaklad" živalske govorice pa nima nobenega opravka z inteligenco živali. Kokoši imajo prilično prav toliko raznih glasov kakor najbolj razvite opice, a vendar so te neprimerno inteligentnejše od njih. Živalska govorica je pač nekaj povsem drugega nego človeška. V človeški govorici se izraža ves razvoj človeškega rodu in njegove duševnosti, ta govorica se razvija s človeško duševnostjo vred, v živalski govorici pa se očituje nekaj primitivnih počutkov in vsa zaočalost živalske duševnosti. Ljudje se morajo svojega jezika šele naučiti, živalim je za vse življenje prirojen — a tudi omejen.

OBLAKI VEŠČ

ki so se pojavili, kakor smo že poročali, najprej v Banjaluki, so se razveklili tudi na nekatere druge kraje Bosanske krajine. V tako velikih in gostih trumah tega mrčesa sicer ni bilo nikjer, ponekod so ga pa vendarle morali z lopatami odstranjevati s cest.

V JUGOSLAVIJO

Preko Havre
NA HITREM EKSPRESNEM PARNIKU
ILE DE FRANCE

23. SEPTEMBRA
14. Oktobra — 4. Novembra

PARIS

29. Septembra — 20. Oktobra
CHAMPLAIN

20. Septembra — 11. Novembra
NIZKE CENE DO VSEH DELOV
JUGOSLAVIJE

Za pojasnila in potne liste vprašajte naše pooblaščenice agente

Slovenic Publishing Co.
216 West 18th St., New York City, N. Y.

FRENCH LINE

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA

Angleško-slovensko

Berile
(ENGLISH SLOVENE READER)

Stane samo
\$2.—

Naredite ga pri
KNJIGARNI "GLAS NARODA"

216 West 18th Street
New York City

... SKUPNA ... POTOVANJA in cene vožnji:

FRENCH LINE:

"ILE DE FRANCE" preko Havre

23. SEPTEMBRA \$101.23 \$182.00

"CHAMPLAIN" preko Havre

20. SEPTEMBRA \$ 91.73 \$171.50

ITALIAN LINE:

"SATURNIA" v Trst

23. SEPTEMBRA \$ 97.50 \$171.50

"REX" preko Genoa

16. SEPTEMBRA \$109.50 \$185.50

"Conte de SAVOIE" preko Genoa

30. SEPTEMBRA

CUNARD LINE:

"BERENGARIA" pr. Cherbourg

21. SEPTEMBRA \$102.34 \$182.00

HAMBURG-AMERICAN LINE:

"DEUTSCHLAND" pr. Hamburga

27. SEPTEMBRA \$ 91.73 \$171.50

NORTH GERMAN LLOYD:

"EUROPA" preko Cherbourg

26. SEPTEMBRA \$104.84 \$185.50

"BREMEN" preko Cherbourg

16. SEPTEMBRA

Kdor se je odločil za potovanje v stari kraj to leto, naj se takoj prihlasi in preskrbeli bomo vse potrebno, da bo udobno in brez vseh skrbi potoval.

PIŠITE ŠE DANES NA:

Slovenic Publishing Company

TRAVEL BUREAU

216 West 18th Street

New York, N. Y.

